

Oponentský posudek diplomové práce

Téma:	K výukovému softwaru v německém jazyce a jeho evaluaci
Autor:	Eva Kroutilová (učitelství pro 1. stupeň ZŠ, specializace NJ)
Vedoucí dipl. práce:	PhDr. Tamara Bučková
Oponent:	Mgr. Pavla Nečasová

Diplomová práce se zabývá problematikou využití výukového softwaru ve výuce německého jazyka a jeho evaluací. Jedná se o téma velmi aktuální, neboť rychlý rozvoj ICT vyžaduje jejich integraci do výchovně vzdělávacího procesu za účelem rozvoje mediální a komunikativní kompetence jako nedílných složek tohoto procesu.

Autorka člení svoji práci do šesti kapitol. K textu je připojen úvod a závěr, resumé v češtině a němčině, seznam použité literatury a zvláštní příloha na CD. V úvodu se autorka zmiňuje, že se na konci práce nachází přílohy s texty, tabulkami a grafy, které doplňují a rozšiřují text. Předložená práce žádnou takovou přílohu neobsahuje, pouze seznam souborů uložených na zvláštní příloze na CD.

V názvu práce by bylo třeba dle mého názoru zdůraznit, že se jedná o výukový software pro vyučování němčině, název *K výukovému softwaru v německém jazyce* je matoucí a nevystihuje dostatečně obsah (může se jednat o výukový software např. pro výuku prvouky v německém jazyce).

V první kapitole je pojednáváno o úloze osobních počítačů ve výchovně vzdělávacím procesu obecně. Důležitost nasazení výuky pomocí počítačů je podpořena závěry z výzkumu Evropské komise pro společnost a média v Bruselu.

Druhá kapitola pojednává o výukových programech zaměřených na výuku cizích jazyků. Autorka zde vysvětluje základní pojmy vázící se k softwaru. Tyto pojmy prezentuje pomocí diagramů a asociogramů. Z jejich uvedení vždy však jasně nevyplývá, zda je diplomantka sama autorkou těchto diagramů, či jsou převzaty z odborné literatury. Výukové programy jsou zde členěny podle různých hledisek a také jsou zde uvedeny některé výukové programy pro osvojování němčiny. Na straně 20 je odkaz na kapitolu 7.2.1.2 – jedná-li se o kapitolu přeložené diplomové práce, pak tato práce žádnou takovou kapitolu neobsahuje.

Ve třetí kapitole se autorka zabývá evaluací výukových softwarů. Uvádí různé katalogy kritérií, podle nichž lze jednotlivé softwary analyzovat a hodnotit. Velmi vhodně využívá teorii didaktiky cizích jazyků v oblasti didaktických zásad a aplikuje na použití výukových softwarů. Trochu nešikovně formulovaná evaluační otázka v tabulce 3.2.3-1 „*Převažuje prioritá získání řečových dovedností nad učením?*“ by měla být změněna. Získávání řečových dovedností probíhá přece v rámci procesu učení. Nejasné je číslování zásad na str. 49. Odkud toto číslování pochází? Rovněž není jasné, proč autorka uvádí škálové grafy (str. 52), které žádné hodnoty neuvádějí, dostačující by byly zástupné příklady. V dalších podkapitolách pak autorka prezentuje vlastní katalog kritérií, podle něhož bude výukový software evaluovat. U jazykových prostředků (str. 59) je použit název Morfologie. Autorka zde měla na mysli zřejmě gramatiku, neboť morfologie neboli tvarosloví společně se syntaxí spadá do gramatiky

a oblast syntaxe autorka jistě vyloučit nechtěla. Obdobně je třeba dbát opatrnosti u použití pojmu Lexikologie, což je věda o slovní zásobě, a tu ve výukových softwarech asi hodnotit nebude. Autorka má zde na mysli spíše slovní zásobu. Stejně na str. 61 nadpis Fonetika a fonologie, kdy uvádí autorka ještě podtitul Výslovnost. Ani jedno není správné, jedná se o osvojování zvukové stránky jazyka. Zcela zde chybí poslední jazykový prostředek – osvojování grafické stránky jazyka, tedy osvojování pravopisu.

Další kapitola je věnována metodám a formám používaných ve výukových programech. Autorka uvádí tradiční metody i metody, které označuje jako moderní alternativní, což je označení nepřesné, nicméně akceptovatelné.

Pátá kapitola již tvoří část analytickou, v níž diplomantka prezentuje nejdříve formulář obsahující sedm evaluačních oblastí (objevují se v nich chyby v označení, jak již bylo naznačeno výše). Dále dle tohoto formuláře analyzuje dva výukové programy, jeden české firmy a jeden pocházející ze zahraničí. V českém programu pak sleduje jednotlivé kritéria. Graf na str. 101 ukazuje nulovou hodnotu pro reálie. Není úplně jasné, v důsledku čeho je v tomto programu dosahována nulová hodnota. V této kapitole také popisuje hodinu výuky NJ jako příklad praktického využití výukového softwaru ve vyučovací hodině. Podrobněji pak posuzuje možnosti práce s českým výukovým programem.

Na zvláštní CD příloze mají být podle seznamu v závěru práce (strany nejsou číslovány) mnohé dokumenty. Po otevření CD jsem však zjistila pouze tři uložené adresáře, orientované na využití interaktivní tabule ve výuce a to nejen cizích jazyků. Tato problematika by byla samostatným tématem pro další diplomovou práci a není jasné, proč tyto materiály autorka zde uvádí. Naopak nejsou na CD slibované další tabulky a grafy dokumentující evaluaci softwaru a jiné materiály a nelze tudíž autorkou uváděné výsledky evaluace podrobněji posoudit.

Přínosem diplomové práce je, že autorka se velmi důkladně zabývá stanovením kritérií pro evaluaci výukového softwaru, a to v návaznosti na teorii didaktiky cizích jazyků. Jinak lze najít již obhájené diplomové práce orientované na využití PC ve výuce cizích jazyků, z nichž mohla diplomantka čerpat.

Autorka věnovala formální stránce práce hodně pozornosti, o čemž svědčí například barevné řešení práce, přesto však lze najít chyby a nepřesnosti. Nepřesnosti se objevují např. ve způsobu uvedení titulů v seznamu použité literatury. Číslování stránek práce začíná první kapitolou a končí před shrnutím poslední kapitoly, jehož stránka již číslo nemá. Úvodní stránka pro teoretickou část se objevuje před obsahem celé práce. Čísla hlavních kapitol jsou v obsahu uvedena bez tečky, zatímco v samotném textu tečky mají. Na str. 73 je jako zdroj uvedena Spilkova 2006, v seznamu použité literatury tuto publikaci nelze nalézt.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení doporučuji práci k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře.

Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta
Katedra germanistiky

Autorka by se kromě poznámek v textu posudku měla při obhajobě vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Jak se v evaluovaném programu projevuje osvojování grafické stránky jazyka?
2. Jak jsou v evaluovaném programu zohledněny reálie a na základě čeho se autorka domnívá (str. 103 a 108), že se bude podíl reálií zvětšovat?
3. Prosím, aby autorka u obhajoby předložila slibované doplňující grafy a tabulky, které dokumentují evaluaci výukového souboru.

V Praze dne 7. května 2007

Mgr. Pa~~y~~la Nečasová
katedra germanistiky